1849. № 68.

DRENTSCHE COURANT.

Vrijdag, den 24 Augustus.

Deze Courant kost in het ¼ jaar ƒ1-50, buiten Assen vrachtvrij ƒ1-65; de advertentien van 1-5 regels ƒ1 en voor iederen regel meer 15 cent bij elke plaatsing, behalve 35 cent zegelregt.

— Wij zeggen der geachte Redactie der Prov. Groninger Courant dank, dat zij eerlijk genoeg is, om bij het overnemen van eigene berigten uit onze courant, steeds de bron te vermelden, waaruit dezelve geput zijn; zij beseft het, hoe onbillijk en onaangenaam het is, dat berigten, die met moeite en kosten bijeen gebragt zijn, door andere couranten, hetzij onveranderd hetzij met eenige wijziging, eenvoudig overgenomen en als hunne eigene worden geplaatst. Mogten de Redactiën van andere couranten haar hierin volgen! Red.

De GOUVERNEUR der provincie DRENTHE brengt ter kennis der belanghebbenden, dat Z.M. heeft goedgevonden te bepalen, dat de gewone bijeenkomst van de verlofgangers der Nationale Militie, in de maand September, ten einde in den wapenhandel te worden geoefend, in dit jaar *niet* zal plaats hebben. *De Gouverneur voornoemd,*
Assen, 16 *Aug.* 1849. DE VOS VAN STEENWYK.

De GOUVERNEUR van de Provincie DRENTHE,
Gelet op art. 181 der Wet van 8 Januarij 1817 (S.B. no. 1), benevens art. 10 der wet van 28 November 1818 (S.B. no. 41), en verdere bepalingen omtrent het houden van Inspectiën over de Verlofgangers der Nationale Militie;
Besluit:

Art. 1. De Inspectie over de Verlofgangers der Nationale Militie zal voor dit jaar in deze Provincie, door den gewestelijken Militie-Commissaris, in de hoofdplaatsen der Militie-Kantons, over de manschappen in die Kantons verblijf houdende, worden gehouden, als volgt: te
Meppel, Maandag, den 8 October 1849;
Hoogeveen, Dingsdag, den 9 October 1849;
Emmen, Woensdag, den 10 October 1849;
Assen, Vrijdag, den 12 October 1849;
en zulks telkens des *voordemiddags* ten *negen ure*, ter plaatse waar het gewoonlijk geschiedt, of welke daartoe nader door de Gemeente-Besturen in de Kantons-Hoofdplaatsen, met overleg van den Militie-Commissaris, zal worden aangewezen.

Art. 2. Aan de gemelde Inspectie zullen, ieder in de Hoofdplaats van zijn Kanton, moeten deelnemen al de Miliciëns, die alsdan in het genot van onbepaald verlof zullen zijn *met uitzondering alleen van de manschappen der ligting van* 1849, *die zich op reserve bevinden.*

Art. 3, enz.

Extract dezer, art. 1 en 2, zal worden opgenomen in de *Drentsche Courant* van 24 Augustus, 4, 11, 18 en 25 September en 2 October aanstaande.
Assen, 22 *Aug.* 1849. *De Gouverneur voornoemd*,
DE VOS VAN STEENWIJK.

De Commissarissen uit de Commissie van Landbouw in Drenthe, ter bevordering der Paardenfokkerij, maken bekend, dat de Keuring der Merriën, welke in deze Provincie tot den aanfok worden gebruikt, alsmede der Hengsten tusschen één en twee en een halfjaar oud, plaats zal hebben te Assen, ten huize van *F. Donker*, op zaturdag den 1 September e.k., des morgens te 9 uur te beginnen.
Van wege de Commissarissen voorn.,
H. TONCKENS, *Secretaris.*

Nederland.

Expeditie naar Balie.

22 *Aug.* — De berigten uit Batavia per landpost ontvangen loopen tot 23 Junij; zij deelen ons de geheele onderwerping van het eiland mede, maar tevens het treurig berigt van den dood van den dapperen bevelhebber *Michiels.* Met moed verliet hij Java, meenende als overwinnaar terug te keeren. Hij heeft gezegevierd; maar zijn lijk is den 30 Mei te Batavia aangekomen, en den volgenden dag aldaar begraven. Treffend was de begrafenis. Z.Exc. de Minister van Staat, Gouverneur-Generaal, de Vice-President en de Leden van den Raad van Indie, Zijne Hoogheid de Luit.-Generaal Komm. van het Indisch leger, de geheele bevolking van Batavia, heeft den held van Sumatra en van Balie tot zijne laatste ruststede plegtig vergezeld.

Den 30 April 1797 te Maastricht geboren, trad *Andreas Victor Michiels* in den aanvang van 1814 als 2e Luit. in Fransche dienst, doch ging kort daarop in Ned. dienst over, hij woonde den slag bij Waterloo en den veldtogt in Frankrijk bij. In 1817 vertrok hij naar Java en kwam aldaar den 3 Julij aan. Hier maakte hij zich zeer verdienstelijk, en klom opvolgelijk op tot den rang van Generaal Majoor titulair, Adjudant van wijlen Koning *Willem II*, Kommandeur van de Militaire *Willems*-Orde, Ridder van de Orde van den Nederl. Leeuw, Civielen en Militairen Gouverneur van Sumatra's Westkust, Opperbevelhebber van de derde Balische expeditie en Kommissaris van het Nederlandsch-Indisch Gouvernement voor de Balinesche aangelegenheden. Zelden heeft in Nederlandsch-Indie iemand meer uitgeblonken door dapperheid en roemrijke wapenfeiten; zelden bezat iemand zoozeer het vertrouwen der troepen, die hij steeds tot overwinning voerde, maar zelden heeft iemand tevens in daden van burgerlijk bestuur aan den dag gelegd meer schranderheid en doorzigt; zoodat het in hem twijfelachtig blijft, of hij meer schitterde door krijgsbeleid, dan wel uitmuntte door ervaring in de kunsten des vredes.

De Nederlandsche wapenen hebben op alle punten gezegevierd, en de oproerige vorsten genoopt, om vredesonderhandelingen aan te knoopen, welke weldra geëindigd zullen zijn. De Luitenant-Gen. *B. van Saxen Weimar* is benoemd, om den Generaal Majoor *Michiels* als Opperbevelhebber der Expeditie tegen Bali te vervangen; hij is den 13 Junij in het leger der onzen op Balie aangekomen. Volgens de laatste berigten waren er reeds bevelen gegeven, om de troepen weder te doen inschepen en naar Java terug te voeren. — De Gouv.-Generaal heeft als een blijk van 's Gouvernements erkentelijkheid voor de langdurige, roemrijke en trouwe diensten van wijlen den Generaal-Majoor titulair *A. V. Michiels*, aan deszelfs moeder vrouwe *A. E Gilts*, weduwe van *J. Michiels*, te Maastricht, toegelegd een maandelijksch pensioen van een honderd gulden, ten laste van de geldmiddelen in Nederlandsch Indie.

— Z.M. heeft den gepensioneerden luitenant-kolonel *G. B. van Bronkhorst* verheven in den Nederlandschen Adelstand, met het prædicaat van jonkheer, en zulks als erkenning van zijne den lande bewezene diensten.

— HM. de Koningin is den 20 dezer met hare beide zonen in de residentie teruggekomen. Den 22 werd ZM. verwacht.

— HKH. Prinses *Marianne* der Nederlanden is den 6 dezer te Cadix gearriveerd; zij bewaart het striktste incognito. Den volgenden morgen vertrok HKH. naar Sevilië, waar zij voornemens is eenige dagen te vertoeven. — Aan het *Journal des Débats* wordt uit Sevilië van den 8 Aug. geschreven: Prinses *Marianne* der Nederlanden is van Cadix hier terstede aangekomen. Zij begeeft zich van hier naar Madrid en zal over Frankrijk naar Nederland terugkeeren. *(Hand.)*

— In den loop dezer week wordt de Kroonprins van Zweden te 's Hage verwacht. Men zegt, dat hij Prinses *Louisa*, dochter van ZKH. Prins *Frederik* der Nederlanden zal huwen. *(Ned.)*

— Eene bende Chinezen heeft nabij Singapore in den avond een aanval gedaan op het huis van een Chineesschen christen en dien man om het leven gebragt; men telde 25 wonden op het lijk. Godsdiensthaat was de aanleiding tot dezen gruweldaad.

— Als een buitengewoon natuur-verschijnsel meldt men uit Zwitserland, dat zich in de kantons Bern, Uri, Zurich, Solothurn en Zug, zeer groote massa's vliegende mieren hebben vertoond, welke als wolken door de lucht zweefden. In de omstreken van Bazel en in Wurtemberg heeft men hetzelfde waargenomen.

— In de stad Munster werden dezer dagen plotseling vijf of zes knapen van goeden huize vermist. Een dezer jeugdige vlugtelingen keerde echter al spoedig ten zijnent terug, en nu vernam men, wárom zij zich in stilte verwijderd hadden uit de ouderlijke woning. Zij wilden — geen hunner telt volle 14 jaren — naar Hongarije gaan, om er te vechten tegen de Russen. De ouders hebben natuurlijk onverwijld maatregelen genomen, om dezen zeker wat ontijdigen strijdlust te keer te gaan en de kleine partijgangers te achterhalen.

— De Arr. Regtbank te Groningen, zitting houdende over correctionele zaken, heeft op heden uitspraak gedaan in de zaak van *A. v. d. S. c.s.*, beschuldigd van moedwillige mishandeling van den heer *v. Oeckelen*, wonende te Harendermolen, waarvan de daarbij plaats gehad hebbende omstandigheden reeds vroeger, in onze Courant van den 15 Junij, zijn medegedeeld. Niettegenstaande men aanvankelijk twee personen van die mishandeling verdacht hield, moet evenwel de instructie geleid hebben tot buiten vervolgstelling van den eenen persoon, zoo dat alléén voornoemde *A. v. d. S.* ter dier zake is veroordeeld tot gevangenzetting voor den tijd van drie maanden, 10 gulden boete, alsmede in de kosten van het regtsgeding, voorts tot betaling van ƒ80 aan de beleedigde partij voor geleden schade. Men verneemt, dat er van dit vonnis zal worden geappelleerd. *(Prov. Gron. C.)*

— De rogge-oogst is in het zuidelijk gedeelte der Provincie Groningen afgeloopen. Groot is de opbrengst en zuiver de gehalte, zoodat men zich hierover teregt kan verblijden. Maar wat de aardappelen-oogst betreft, dat laat zich zoo voordeelig niet aanzien. Ofschoon de knol nog niet is aangedaan door de zoo zeer bekende ziekte, is het loof bijna overal zoo zwart, als of het verbrand is. En de onaangename reuk, dien de ziekte verspreidt, doet menigeen terug deinzen en denken aan vroegere jaren. *(Prov. Gron. Ct.)*

— Van 12 tot en met 19 Aug. zijn te Zwolle door de cholera aangetast 88 personen; in het geheel zijn daar nu aangetast 266, overl. 136, herst. 80, in beh. gebl. 50. — Te Groningen zijn van 16 tot en met 20 dezer aangetast 80, herst. 41, overl. 47, in behandeling gebleven 226; de ziekte is volgens deze opgave weder afgenomen, althans wat het getal aangetasten betreft.

— Van 15 tot en met 17 dezer zijn te Haarlem geëxamineerd 35 jonge lieden en daarvan 33 toegelaten; den 20 dezer zijn geëxamineerd 11 jonge lieden en daarvan 9 toegelaten.

23 *Aug.* — Te Leiden is een gebouw voor het aldaar gevestigd Departement der Maatschappij *Tot Nut van 't Algemeen* aanbesteed voor ƒ20,700.

— Volgens den *Nederlander* zou er bij de Regering ernstig aan gedacht worden, om de beide Ministeriën voor de Eerediensten op te heffen.

— Ds *N. Beets* heeft voor het beroep naar Middelburg bedankt.

— Uit een later rapport van den Hertog *van Saxen Weimar*, gedagteekend: Beliling 18 Junij 1849, blijkt nog, dat de troepen successivelijk naar Padang aan de Cove waren geretouneerd en dat het laatste corps den 17 des ochtends ten 7½ ure geëmbarkeerd was. — In een dagorder geeft de Hertog aan het leger kennis, dat de oorlog tegen de Baliesche Vorsten geheel en al ten voordeele van het Nederlandsche gouvernement is geeindigd.

Assen, 23 Augustus.

Z.M. heeft tot Notaris te Hoogeveen benoemd den heer Mr. *J. L. Tonckens*, Burgemeester en Secretaris der gemeente Nijeveen.

— Eergisteren is op het Kloosterveen onder deze gemeente een man aan de cholera overleden. Tot nog toe is deze stad, twee of drie twijfelachtige gevallen uitgezonderd, door Gods genadige bescherming, van de vreesselijke ziekte, waardoor zoovele andere plaatsen van ons Vaderland ge'eisterd worden, verschoond gebleven. Mogt zulks verder het geval zijn! Hoeveel stof tot dankbaarheid hebben reeds nu niet Assens Ingezetenen! En de aaanstaande *Bid-* en *Dankdag* zal voor hen een *Dank-* en *Biddag* zijn.

— De goede verwachtingen, welke men aanvankelijk van de aanwending der Haarlemmer olie tegen de longziekte koesterde, verwezenlijken zich niet; althans de veearts *Hubenet* heeft daarvan in deszels district geene betere resultaten dan van andere door hem beproefde geneesmiddelen ondervonden; en een rund van *Klaas Veld* in de Wijk is, na acht dagen ziek te zijn geweest, gestorven, niettegenstaande aan hetzelve per dag een fleschje Haarlemmerolie is toegediend.

Gedurende het 1e halfjaar 1849 zijn te Assen veraccijnsd 67 runderen, getaxeerd op 13195 ponden en op eene waarde van ƒ3273; 370 kalveren, geschat op 6817 ponden en eene waarde van ƒ1006-50; 69 schapen, getaxeerd op 753 ponden en eene waarde van ƒ120-20; 234 varkens, geschat op 19132 ponden en op eene waarde van ƒ6409; zoodat er in het geheel 740 stuks vee, te zamen geschat op 39897 ponden en eene waarde van ƒ10808-70, zijn geconsumeerd, hebbende de accijns daarvan gezamenlijk opgebragt ƒ1683-02½. Mede is over het aangegeven tijdvak veraccijnsd 33198 Ned. pond. tarwe en 200832 Ned. pond. rogge, waarvan de gezamenlijke accijns heeft bedragen ƒ2995-44. Over het 1e halfjaar 1849 zijn echter 821 Ned. ponden rundvleesch, 6129 p. tarwemeel en 240 p. grof roggenbrood meer uit- dan ingevoerd, en 103 p. schapenvleesch, 5455 p. varkensvleesch 2910 p. roggenmeel, 1890 p. gebuild roggenbrood, 591 p. koek en 202 p. tarwengebak meer in- dan uitgevoerd.

— Het fonds Hulp in Lijden te Meppel had op 1 Jan. 1849 259 leden, er waren in 1848 6 leden afgegaan en 12 nieuwen bijgekomen; over 1848 hebben 54 leden ziekegeld getrokken. Het kapitaal van het fonds bedroeg op 1 Jan. 1849 ƒ3766-07½. De uitgaven over 1848 bedroegen ƒ991 08½. Het schijnt, dat door verhoogde inleggelden en andere redenen de toetreding tot dit fonds voor nieuwe leden bezwarend is; daarom hebben eenige der aanzienlijkste ingezetenen van Meppel zich vereenigd, om een algemeen zieken- en begrafenis-fonds op te rigten voor alle gezindten en waarin ook deelgenooten uit plaatsen buiten Meppel zullen toegelaten worden.

— Op de veemarkt heden alhier gehouden zijn aangebragt 190 koeijen, 350 varkens en 100 schapen. De handel was levendig. Dragtige koeijen golden ƒ80 tot ƒ100, het melkvee ƒ50 tot ƒ70, en het jongvee ƒ25 tot ƒ50; de oude varkens ƒ15 tot ƒ28 en de jongere ƒ5 tot ƒ18. In schapen was weinig handel en zijn deze verkocht van ƒ2 tot ƒ5.

— Den 21 dezer heeft alhier plaats gehad de uitbesteding van de leverantie en de inplanting van kaphout en opgaande boomen langs den Rijks grooten weg in deze Provincie; de laagste bieder was *J. van Ankum* alhier voor eene som van ƒ1130. Het werk is nog niet gegund.

— Heden heeft alhier door het Ministerie van den Notaris *Kniphorst* van Zuidlaren plaats gehad de verkooping van de in de afgebroken kerk te Gieten gevondene oude munten; een vrij talrijk publiek en daaronder de heer *van der Chijs*, directeur van het Academisch penningkabinet te Leiden, woonde de verkooping bij; dezelve heeft in het geheel ƒ253-80 opgebragt, hebbende de heer *van der Chijs* voor eene waarde van ƒ113-10, waarschijnlijk voor genoemd penningkabinet, aangekocht; enkele munten hebben tot over ƒ15 gegolden.

— Ten aanzien van de door ons gegevene berigten over den brand te Coevorden, haasten wij ons een onwillekeurig vergis te herstellen, door mede te deelen, dat de regter-commissaris Mr. *Alstorphius Grevelink* niet vrijdag, zooals door ons gemeld is, maar reeds donderdagmiddag te 4 uur te Coevorden is gekomen. Overigens kunnen wij mededeelen, dat er nog tegen een vijfden persoon, ook genaamd *Cohen*, bevel van inhechtenisneming is verleend.

— Bij Kon besluit van 16 dezer no. 94 zijn bij continuatie aangesteld tot griffier bij het Kantongeregt te Assen Mr. *P. Oosting* en tot Griffier bij het Kantongeregt te Hoogeveen *J. van der Veen A-*

Buitenland.

22 *Aug.* — Te Berlijn is per telegraaf berigt ontvangen van eene gebeurtenis, welke een groot verlies is voor de Hongaarsche zaak, en den vermoedelijken afloop des strijds verhaasten zal. *Görgey* heeft den 13 bij Vilagos met 30 tot 40,000 man de wapenen neergelegd en zich op genade en ongenade overgegeven. — Terwijl de Russische hoofdarmee onder *Paskewitsch* de Hongaren bij Debreczin geslagen en daarop Grootwardijn bezet heeft, heeft de Oostenrijksche hoofdarmee onder *Haynau*, na de overwinning bij Szoreg, de gewigtige vesting Temeswar, die sinds geruimen tijd door de Hongaren ingesloten was, ontzet; hij zond eene sterke brigade naar Pesth terug, om van daar naar Raab op te rukken tot herstel der gemeenschap. — Volgens een legerberigt van *Haynau* vlugtte de vijand in groote wanorde naar Lugos. In een nabijzijnd bosch zaten, in eene geweerfabrijk, nog te 9 ure 's savonds *Dembinski*, *Guyon*, *Kmeti*, *Beesaj* en *Bem*, die dien middag aangekomen, het opperbevel overgenomen had. Temeswar is een puinhoop; de volharding van 't garnizoen kan niet genoeg geroemd worden; 2400 man van hetzelve stierven aan koorts en typhus; het garnizoen at reeds sedert 18 dagen paardevleesch. — Raab zou weder door de Oostenrijkers bezet zijn.

— De Regtbank van Correctionele Policie te Parijs heeft den afgevaardigde *P. Bonaparte* veroordeeld tot 200 francs geldboete en schadevergoeding, krachtens art. 311 van het Strafwetboek, als hebbende den Heer *Gastier*, na provocatie van diens zijde, een slag toegebragt. Men vindt deze straf al te gering; in 't belang der parlementaire waardigheid, had men iets meer dan eene onbeduidende geldboete verwacht. — Als een bewijs, hoe weinig men in Frankrijk voor 'slands toekomst gerust is, en hoezeer dit alle bedrijvigheid belemmert, wordt aangevoerd, dat thans daartelande verscheiden posten van ontvanger-generaal openstaan bij gebrek van lieden, die ze willen aannemen. Deze post is, gelijk men weet, zeer winstgevend en vroeger bovenal gezocht, maar vordert de aanwending van een aanzienlijk kapitaal.

— Te Parijs zal een congres van *vrienden van den vrede* bijeenkomen. Te oordeelen naar het aantal reeds aangekomen zal het Congres uit verscheiden duizenden personen bestaan. De oorlog in Hongarije zal in eene der eerste zittingen tot text dienen voor de sprekers. De Heer *Joseph Wanson*, een kwaker van Philadelphia, zal daarover het eerst het woord voeren, en de kreet van afkeuring, die alom in Engeland tegen Oostenrijk's en Rusland's wapengeweld opgaat, zal er zeker niet verzacht worden. De beroemde dichter *Victor Hugo* zal dit congres voorzitten.

— Te Rome gaat de commissie van kardinalen ijverig voort, om de absolute magt en al de misbruiken van den clericalen regeringsvorm te herstellen. Dagbladen en particuliere berigten gewagen dan ook als uit éénen mond van de ontevredenheid der bevolkingen. Als men de berigten van *l'Evénement* vertrouwen mag, dan is het gedrag der gouvernements-commissie ongeloofelijk. Zij zoude zelfs zoover zijn gegaan, dat zij alle overeenkomsten, ja zelfs de testamenten, die notariëel gepasseerd, en alle vonnissen die door de regtbanken in gedingen geschillen gewezen zijn gedurende het republikensche tijdvak, voor nietig heeft verklaard. Het kost ons echter moeite aan dit gerucht geloof te slaan.

— Den 18 dezer heeft de intogt van den Groothertog van Baden in Karlsruhe plaats gehad; deze intogt was bijzonder prachtig vooral door het schitterend militair gevolg.

— Negen Pruissische bataillons en eene geduchte artillerie zullen Hamburg zoo lang bezet houden, tot dat aan de Pruissische troepen behoorlijke voldoening zal zijn gegeven voor den hoon, hun aldaar door een gedeelte van het volk aangedaan.

Badhuis te Assen.

In ons voorlaatste nummer hebben wij het berigt medegedeeld, dat bij eenige heeren ter dezer stede het voornemen bestaat, om alhier aan den Beilerweg een badhuis op te rigten. Assen biedt zeer veel aan, hetwelk haar tot een gezond en aangenaam verblijf maakt, en het is op dien grond, dat men alles goeds ten aanzien van het welslagen der onderneming mag verwachten. Het is bekend, dat de lucht te Assen zeer gezond is en op sommige ziekten een zeer heilzamen invloed heeft; de stad is wijd uit een gebouwd, en de wind kan er frisch doorwaaijen; het ruime sterrebosch biedt zulke uitgestrekte wandelingen aan, als men zoo ergens dan toch slechts bij zeer enkele steden in ons Vaderland aantreft. De onmiddelijke omstreken van Assen leveren veel landelijk schoons op. Tot zekere hoogte kan men zeggen, dat Assen het genoegelijke van het landleven met het aangename van het stadsleven vereenigt; men treft er niet het gewoel van grootere steden aan, en vooral op het punt, waar het badhuis zou geplaatst worden, kan de zieke stedeling, vermoeid van de woelingen en de onrust van de stad zijner inwoning, eene kalme rust genieten, en onder het genot van de frissche lucht, de aangename wandelingen en de kunstbaden, welke zijn toestand vereischen, spoedig, met Gods hulp, de verlorene gezondheid en krachten terugbekomen, terwijl hij, van den anderen kant, zoo hij conversatie verlangt, daartoe ook alhier vrij ruime gelegenheid vindt, ruimer dan in andere plaatsen van ons Vaderland van gelijken omvang, omdat te Assen, als hoofdplaats der Provincie en als zetel van het Provinciaal Geregtshof en van eene Arrondissements-Regtbank, vele Ambtenaren zoo regterlijke als administratieve geplaatst zijn. Red.

Wenken ten opzigte der cholera.

Beste Vriend!

Mijne hartelijke groete zij 't eerste woord dat ik u schrijf. Gij berigt mij, dat ook in de Gemeente uwer woning de cholera is uitgebroken, en gij verzoekt mij, u ten aanzien dier ziekte eenige raadgevingen mede te deelen, wier opvolging bij ondervinding gebleken is, nuttig en heilzaam te zijn: ik doe dit gaarne, en de volgende wenken mogen u als zoodanig dienen.

a. Wees dagelijks nuttig werkzaam in den kring waarin gij door den wijzen Schepper geplaatst zijt.

b. Hoed u voor elke uitspatting naar lijf en ziel, wees matig in alles.

c. Neem zoo veel mogelijk beweging in de vrolijke natuur.

d. Blijf bij uw gewonen leefregel; wacht u voor plotselijke overgangen van verhitting tot verkoeling en omgekeerd.

e. Zijt in alle opzigten rein, ten aanzien van uw ligchaam en uwe woning.

Zie vriend, dit zijn wenken, wier opvolging ik u als nuttig en heilzaam durf aanbevelen, ik erken het, ze zijn niet nieuw, noch geleerd of vreemd, en kunnen meestal door ieder zonder kosten worden gebruikt; maar daarom vrees ik, zullen er zijn die ze minachten en ze der opvolging niet waardig keurende, liever gezondheid en hulp zullen zoeken, in allerlei met veel ophef aangekondigde kostbare en vreemde tincturen, elixers, oliën en dergelijke middelen, die men niet schroomt als onfeilbaar voorbehoedend aan te prijzen; geloof daar echter niet te veel aan vriend, maar volg mijne eenvoudige wenken, en ik verzeker u, gij zult er u wel bij bevinden.

Want vriend, nuttige werkzaamheid versterkt ziel en ligchaam beide; en sluit oor en hart voor 't verderfelijke van angst en vrees.

Door matigheid zal uw ligchaam, tot arbeid geschikt, vrij en onbezwaard blijven; gij zult te beter de magt houden over schadelijke driften en hartstogten, en eene gelukkige opgeruimdheid van gemoed zal uw deel zijn. Benauwdheid en zwaarmoedigheid zullen u het leven niet vergallen; maar gij zult het goede, dat u geschonken wordt, dubbel genieten, en het kwade met meer geduld verdragen.

Beweging in de vrije vrolijke natuur zal uw hoofd en hart frisch houden, uwe spieren versterken, de werkzaamheden uwer huid verbeteren, den omloop des bloeds bevorderen en uwe sappen zuiveren; terwijl het gezigt van al het schoone uw hart zal stemmen tot dankerkentenis voor *Hem*, die de schepping vervult met zijne goedertierenheden.

En vriend, vereenig met reinheid van ligchaam, reinheid der ziel; tracht elken dag beter te worden; vergeet uw armen kranken dorpgenoot niet, droog, waar gij kunt, de tranen der ellende, en begeef u nimmer ter ruste, zonder ten minste eene goede daad te hebben verrigt.

Ik verzeker u vriend, dan zal 't genoegen in elken hoek van uw hart ontstaan, en gij zult u meer gerust en gelukkig gevoelen te midden der cholera.

Dit zijn de zekere gevolgen van de trouwe toepassing mijner eenvoudige wenken; en kunt gij daardoor al niet boven ziekte en dood, boven 't lot der sterfelijke menschheid verheven worden; toch zal uw hart minder onrustig in u kloppen, en uwe ziel zal zich minder angstvallig nederbuigen, voor 't geen de naderende toekomst u zal aanbrengen; want het goede en de weldadigheid zullen u volgen al de dagen uws levens; en de Algoede, die voor allen waakt, zal uw steun en staf zijn.

Dit mijn vriend worde u, mijn en aller deel.

22 *Aug.* 1849. Hks, (*Ing.*)

Jenever.

Uit eene rede, door Prof. *Hofstede de Groot* in eene *afschaffingsbijeenkomst* gehouden, en te vinden in den *Volksvriend* no. 38, ontleenen wij het volgende.

Hoe vreeselijk deze pest (de jenever) woedt, wordt nu ook in menig prentwerk aanschouwelijk vertoond. Ik wil er u één van laten zien, of ten minste, indien uw gezigt niet zoo verre reikt, beschrijven; het is *de Jeneverdraak* genoemd. Die draak heeft twee muilen; in den ondersten brandt het; steenkolenmijnen worden uitgegraven en bosschen omgehakt, om dien brand te voeden. In den bovensten kookt het. Aardappelvelden en korenakkers, door God ten zegen van het menschdom gegeven, worden ledig gemaakt, om dien tweeden muil te vullen. Door het bogtige ligchaam stijgt de damp op en neder, die eindelijk als sterke drank uit den staart vloeit, en nu door jongen en ouden wordt geschept en gedronken. Woest tieren ze, deze Christenen, erger dan de priesters en priesteressen van den Heidenschen afgod *Bacchus*. De jongen verliest zijne levensvreugde, het meisje hare eer er bij; de man stoot vrouw en dochter en zoon van zich om te zuipen. Bovenaan staat eene stad in brand. Hamburg, eene wereldstad, is het. Zij had in den vreeselijken brand van 1842 gered kunnen worden, waren de spuitgasten niet al spoedig dronken geweest, en hadden zij niet, toen zij den Nicolai-toren zouden bespuiten, ten einde hem door vochtigheid voor den brand te beveiligen, in hunne bedwelming jenever er op gespoten, in plaats van water, zoodat zij den toren, dien zij zouden bewaren, zelve in brand deden vliegen, en door dezen torenbrand het vuur rondom in de stad verspreidden. In de donkere verte, achter het kronkelende lijf, waren dronkene mannen rond, die rooven en moorden, en dan aan de galg worden gehangen, of op het rad den raven tot spijze verstrekken. Mijne Hoorders! dit alles is *waarheid*. Zulk eene pest is de sterke drank.

Melkvee. Mestvee.

Uit eene *beschouwing* van den heer *Witteveen* over eene *verhandeling over den Overijsselschen veestapel* door den veearts *Jennes* te Zwolle, welke beschouwing voorkomt in de *Landhuishoudelijke Courant* van 18 dezer no. 33, ontleenen wij het volgende:

In het algemeen onderscheidt men niet genoeg bij de keuze van een goed runderbeest, of het doel is vetmesten of wel dat het rund tot boter moet dienen. Te dikwerf wil men bij melkvee eenen doorgaanden fraaijen vorm zoeken, die voor een melkbeest minder passend is en meer de eigenschap van mestvee aanduidt. Uit een zeer goed oogpunt wordt dit door den schrijver beschouwd, wanneer hij zegt: „dat men, om goed vee „aan te fokken, niet al te keurig op den ligchaamsbouw „moet zijn: een teeder voorkomen is daartoe soms voor„deelig. Eene goede melkkoe behoeft een kleinen kop, „met fijne hoornen en fijne beenderen. In het algemeen „mist zij eene tonvormige welving in de lengte des lig„chaams, maar stelt deze zich meer voor als een liggende „kegel, terwijl het voorstel minder ontwikkeld is dan het „achterstel, en de geheele ligchaamsbouw meer hoekig „dan afgerond is." Dat vele lieden uit een zoodanig oogpunt de melkbeesten niet beschouwen, bemerkte ik nog onlangs op de laatstelijk gehoudene Utrechtsche tentoonstelling van vee. Daar waren onder anderen twee melkbeesten, de eene zwartbont, de andere roodbont, en die beiden alle kenteekenen droegen van bijzonder goede melkkoeijen te zijn. De melkaders waren bijzonder zwaar en zeer sterk gekromd, het uijer was enorm groot, en de spiegel breed en gelijkvormig ontwikkeld. Intusschen hoorde men bijna ieder over de leelijke beesten spreken. Volgens zeggen van eenige lieden, die de beesten kenden, gaven ze tot 38 Ned. kannen melk. Waren dit nu geene goede melkbeesten? De koppen waren fijn, de hoornen klein, de beenen zeer dun en kort, doch de beesten waren mager, een natuurlijk gevolg van het vele melk geven; ze hadden 5 à 6 kalveren gehad, en waren wat los in de banden, de staart was gezonken en de staartbeenderen staken boven uit. Desniettegenstaande behoorden deze, naar mijne gedachten, tot de beste onzer melkbeesten. — Voor eene streek waar èn het boter maken èn het vetmesten gepaard gaat, is het goed, dat men beide deze oogmerken tracht te vereenigen, en in dat geval zal het noodig zijn vee te hebben „met een' langen fijnen kop, eenen niet te dunnen hals, „die bij zijnen overgang in de borst dik wordt, de borst „niet naauw, de rug vleezig en vol, de ribben breed en „het achterstel, van de heupen af, langer dan gewoonlijk."

PROVINCIE DRENTHE.

AANBESTEDING.

Op dingsdag den 4 September des jaars 1849, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere approbatie, door den Gouverneur der Provincie Drenthe, of, bij deszelfs absentie, door één der Leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Ingenieur van den Waterstaat, belast met den dienst van Hoofd-Ingenieur in voormelde Provincie, aan het Lokaal van het Gouvernement te *Assen*, worden aanbesteed:

Het maken van eene **WELPUT** bij elk der Gabellen No. 2, 3, en 4, op den Provincialen Kunstweg van *Assen* naar *Bareveld*, benevens eenige verdere herstellingen aan voornoemde tolhuizen, en aan de boven-dekken der beide bruggen in den weg, gedeelte van Assen naar Rolde.

De aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het bestek waarop de besteding zal plaats hebben, zal, behalve aan het Lokaal van het Gouvernement der Provincie Drenthe te Assen, ter lezing liggen te Assen in de Logementen bij *Donker* en *Hofste*, en te Rolde en Gieten in de Gemeentehuizen aldaar.

Zullende drie dagen voor de aanbesteding, de noodige aanwijzingen in Loco worden gedaan, en voorts nadere informatiën te bekomen zijn bij den Ingenieur *Brunings* te Assen.

De Gouverneur van Drenthe,

DE VOS VAN STEENWIJK.

Te Hoogeveen is op den 20 Augustus 1849 door de Vleeschhouwers *M. S. Wijnberg* en de gebroeders *Kolthoff* geslacht een puik **VETTE OS**, herkomstig uit Veldhuizen, Graafschap Bentheim. Dezelve heeft gewogen aan vleesch 450 en aan vet 73½, te zamen 523½ ned. ponden. Levend was zijne lengte van de horens af tot aan den staart 225 ned. duimen; zijn omtrek of dikte bedroeg vóór de voorpooten 250 en achter dezelve 225 ned. duimen.

Het Vergelijkend Examen, ter vervulling der betrekkingen van Onderwijzers, in de Nieuwe Scholen te Drouwenerveen en Buinerveen, Gemeente Borger, bepaald op den 31 Augustus e.k., wordt *onbepaald uitgesteld*; omdat alsnog geene approbatie is verleend aan het Ed. Achtb. Bestuur dier Gemeente tot het bouwen van gemelde Nieuwe Scholen.

De Schoolopziener in het 3e district,

P. VAN DER VEEN.

Koevorden, 20 *Aug.* Rogge *f* 3.75. Boekweit *f* 4.25 Boter ned. pond *f* 0.45. Zetting: 6 p. roggebrood *f* 0.39.

Hoogeveen, 21 *Aug.* Rogge *f* 4.20, Boekweit *f* 4.35. Haver *f* 2.45. Boter n. pond *f* 0.50. Honig n. pond *f* „ . „

Ter markt aangebragt: 291 mudd. rogge; 75 mudd. boekweit; 86 mudd. haver; 840 ponden boter. Zetting van 14 Aug.: de 6 p. roggebrood *f* 0.36.

Assen, 23 *Aug.* Rogge *f* 4.00 a *f* 3.75. Boekweit *f* 3.75 a *f* 3.40. Aardapp. *f* 1.20 a *f* 0.80. Boter n. pond *f* 0.60 a *f* 0.55. Hooi 1000 n. pond *f* „ . „ Stroo 100 n. pond *f* 2.60.

Aantal: 460 mud Rogge; 77 mud Boekweit; 33 mud Aardapp.; 280 n. pond Boter; 0 n. pond Hooi; 3000 n. pond Stroo; 109 Wagens.

Steenwijk, 20 *Aug.* Rogge *f* 3.75 a *f* 4.25; nieuwe *f* „ . „ Haver *f* „ . „ a *f* „ . „ Boter ¼ vat *f* 13.00.

Groningen, 21 *Aug.* Tarwe jarige *f* 7.50, nieuwe *f* 6.75 a *f* 5.25. Rogge *f* 3.50 a *f* 4.10; nieuwe *f* 3.85. Boekweit zand *f* 4.15 a *f* 4.55, veen *f* 3.75 a *f* 4.15. Garst *f* 2.85 a *f* 3.35, knobbe *f* 3.15 a *f* 3.45. Dikke haver *f* 2.00 a *f* 3.10. Voerhaver *f* 2.05 a *f* 2.60. Paardeboonen *f* 4.50 a *f* 4.75. Koolzaad *f* 10.00 a *f* 11.50. Aveelzaad *f* „ . „ a *f* „ . „ Gort grove *f* 5.75 a *f* 5.90, parel 100 ned. pond *f* 8.25 a *f* 9.00. Raapolie per vat *f* „ . „ Boter ¼ vat *f* „ . „ a *f* „ . „

Tarwe tot genoteerde prijzen moeijelijk te verkoopen. Rogge tot vorige prijzen met trage koopers. Boekweit tot 10 cts verlaging moeijelijk te verkoopen. Garst in een doen. Haver meest als voren. Boonen flaauw. Koolzaad tot vorige prijzen verkocht. Gort stil.

Amsterdam, 22 *Aug.* Werk. Sch. 2½ pct 52$\frac{13}{16}$ a $\frac{7}{8}$; dito 3 pct 61$\frac{7}{8}$ a 62; dito op resc. 3 pct „ a „; Werk. Sch. 4 pct 81$\frac{3}{8}$ a ½; O. I. leening 4 pct 80$\frac{3}{8}$; Am. Synd. 3½ pct „ a „; Handelm. 4½ pct „ a „; Haarlemmerm. 5 pct „ a „; Aand. Rijnspoorw. 4½ pct „ a „; Aand. Holl. Spoorw. Maats. „ a „.

Bij trage affaire waren heden onze fondsen onveranderd.

Te *Assen*, bij VAN GORCUM & COMP., Provinciale Drukkers.